

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Dialogus quintus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

neq; prius requiem ullam fore malorum. Quamobrem ad formandos philosophos tanquam futuros ciuitatis gubernatores opportune descendit, docens quale sit philosophi ciuili ingeniu, qualis affectus atq; disciplina. Principio quantum plebei circa percipienda sensibilia hæc inferiora auidi curiosiq; sunt, tantum ingenium philosophicum ad inueniendas ideales horum omnium rationes, auidum & propensum est, & sagax ipsius ueri uenator. Quonia uero uere quidem res ideæ sunt, naturales autem formæ sunt & imagines idearum, nõ iniuria plebeios inquit somnariæ, putantes quæ imagines sunt, esse res ueras. Philosophum uero solum inter alios uigilare. Et quoniam inter ens atq; nõ ens medium ponit, memento quinq; gradibus omnia cogitari. Et nõ ens quidem purum dici quicquid fingitur infra materiam. Ens uero purum, puram mentem, ideamq; existere. Animam cœlũq; ens dici simul atq; nõ ens, uidelicet propter motum, magis tamen esse quàm nõ esse. Materiam cõtra magis quodammodo nõ esse quàm esse. Sed quæ natura composita sunt sub luna, esse pariter atq; nõ esse. Circa ea quæ uere sunt cognitio ipsa uersatur Circa ea quæ uere nõ sunt, ignorantia. Circa ea quæ pariter & sunt & nõ sunt, se reuoluit opinio. Ignorantiã quidem & opinionem tum plebeis tribuit, tum Sophistis. Cognitionem uero, id est scientiam duntaxat philosophis. Quod autem scientiam opinionemq; potentiam quandã nominat, intellige potentiam nõ informem, sed partim naturali forma, partim habitu præditam. Præterea ubi de ideis agit, ad quas philosophi refertur scientia, more suo inquit bonum, pulchrum, iustum. Ternarius hic numerus, modis tribus exponitur. Primo bonum sit Deus, Pulchrũ mens angelica multiformis. Iustum cœlestis anima mundana iuste distribuens. Secundo bonum, forma ipsa actusq; diuine nature, Pulchrum eiusdem intelligentia. Iustum uoluntas eiusdem. Tertio bonum inter ideas est exemplar formæ actusq; cuiusq; atq; nature. Pulchrũ exemplar ordinis qui ex qualibet forma in seipsa resultat. Iustum, exemplar ordinis qui à qualibet forma atq; re refertur ad alias. Quando uero ipsi bono subdit malum, pulchro turpe, iusto iniustũ, caue tria hæc opposte colles in ideis. Pone uero hæc tum in ipsa informitate & deformitate materie, quam in libro De scientia uocat exemplar diuinitatis expers, & in Politico dissimilitudinis locum: tum etiam in anima iam deprauata, & ad materiam omnino conuersa. Deniq; quod eunuchi ænigma a puerile tangit, est eiusmodi. Vir nõ uir, uidens nõ uidēs, percussit, nõ percussit, lapide nõ lapide, auem nõ auem, super arbore nõ arbore, id est, eunuchus luscus percussit pumice alam uestertilõis super Sambuco. Sed id ridebis scio. Quod & ridiculi gratia est appositum.

Ænigma

DIALOGVS QVINTVS

DE IVSTO.

BONAM equidem ciuitatem huiusmodi rectamq; Rempubicã uoco, uirumq; talem bonum esse dico. Ac si recta hæc respublica est, alias prauas appello, utpote quæ circa ciuitatis ipsius gubernationẽ & priuatorum disciplinam aberrent, quæ quidem in quatuor speciebus prauitatis sunt. Quænã ista inquit. Tunc ego narrare pergebam, qua ratione mihi singulæ ex sese inuicem depẽdere uiderentur. Verũ Polemarchus, paulo enim à me longius aberat quàm Adimantus, Adimanti post tergum sedens extendit manum, prehensensq; superne Adimanti palliũ circa humeros, & eum paulisper ad se traxit, & os ad aures eius admouit, submissa uoce susurrãs. Ex his autem quæ dixerit, nihil ipsi percepimus nisi id unum, quod ait, permittemus ne? aut quid agemus? Cui Adimantus altius respondens, minime inquit. Ad hæc ego. Quidnam istud est quod nõ uultis permittere? Te, inquit ille. Quid adeo? inquã ego. Declinare nempe nobis uideris, inquit, speciemq; totam disputationis huius non minimam subticere ne nobis exponas, atq; surripere: putasq; latere nos, quod male dixisti, de uxoribus quidem & pueris, constare scilicet omnibus omnia sicut inter amicos communia esse debere. An non recte õ Adimante, dixi inquam? Recte nimirum, inquit, sed quemadmodum in alijs, ita in hoc explanare oportet, qua ratione ita se recte id habeat, quis cõmunionis sit modus. Nã multi esse possunt. Ne igitur id prætermittas, quo minus nobis aperias quem tu potissimũ dicas. Profecto nos diu iam expectamus, sperantes expositurum te tam circa filiorum procreationem quæ sit generationis conditio, quàm circa nutritionem, quæ educationis futura sit ratio, qualisq; debeat esse hæc omnis quam tu dicis, uxorũ liberorumq; communio. Plurimum quippe, immo uero totum referre istud ad rempublicam ducimus, recte ne an non agatur. Nunc autem quum rempublicam aliam aggrediaris priusquam sufficienter tractaueris hæc, uisum id nobis est, quod & ipse audisti, ne te aliud quicquam aggredi permit-

permittamus, antequam hæc omnia quemadmodum cætera exposuiffes. Me quoque, inquit Glauco, uobiscum sentire existimate. Equidem & Thrasymachus in hoc proculdubio nos convenire, inquit, omnes ô Socrates, puta. Quid agitis obsecro, quid me ita reuocatis? quam grauem rursus tanquam à principio disputationem de Repub. suscitatis? Nempe ego quasi hanc iam peregiffem, mihi ipse congratulatus sum, satis esse factum existimās, si quis hæc boni consulat, sic hæc accipiens quemadmodum sunt dicta. Quæ uos nunc exi-
gentes, nescitis quam frequens disputationum instigetur examen. Quod ego tunc prospiciens, libens cessi, prætermisique, ne crebro nos tumultu turbaret. Quid uero, inquit Thrasymachus, conuenisse huc hos arbitraris, ô Socrates, ut aurum funderet, potius quam ut sermones audirent? Ut sermones audirent, inquam, sed moderatos. Modus uero & terminus horum sermonum audiendorum ô Socrates, inquit Glauco, omnis uita est uiris mentem habentibus. Sed nos quidem mitte, tu uero ne graueris, si tibi uideat, ea quæ perquirimus, declarare, quæ nostris custodibus circa mulieres & filios sit futura communitio, quæ uero nutriendorum puerorum ratio eo ipso in tempore adhibenda, quod generationem inter & disciplinam labitur, quæ laboriosissima certe esse uidetur, conare nobis hæc aperire. Haud facile, inquam, ô uir beate, explicari hæc possunt. plures enim in his quam in superioribus insunt ambiguitates. Primo quidem an fieri hæc possint, dubitare. Quinetiam si possint, utrum optima ista sint, & quomodo, dubitabit. Quapropter difficultas hæc me dehortatur, uerentem ô dulcis amice, ne uotum quoddam & fictio esse mea hæc oratio uideatur. Ne pigeat, inquit, obsecro, neque enim auditores habes ingratos, uel incredulos, uel maleuolos. O uir optime, inquam ego, num ut exhorteris me, hæc affers? Nempe. Contra, inquam, omnino facis. Nam si ego persuadeam mihi nosse quæ dico, pulchre habet adhortatio hæc. Nempe tutum est & audendum, inter amicos prudentesque uiros uera quæ quis cognoscit, de maximis preciosisque rebus pronunciare. Cum diffidentia uero & ambiguitate uerba facere quemadmodum ipse facio, cauendum & fallax. Haud formidandum, inquam, ne risum audientibus moueam: nam puerile id quidem: sed ne à uero procul aberrans, & ipse falsitati succumbam, & amicos mecum traham in ruinam, & in his una decipiamur, in quibus minime omnium errare conueniat. Adoro itaque supplex Adrastiam ob ea quæ dicturus sum Glauco. Reor enim minus eum delinquere, qui non sponte aliquem perimit, quam qui circa constitutiones de honestis & bonis, iustisque fallit. Hoc autem discrimen subire præstat inter inimicos homines quam amicos. Quare melius ô Glauco, me consolare. At enim ô Socrates, inquit Glauco, si quo pacto nos ex hac disputatione errare contigerit, absoluemus te uelut ab homicidio, & infontem in hac deceptione pronunciamus. Ergo audacter disputationem ingredi. Porro innocens est, inquit, qui illuc absoluitur, ut leges docent. Ergo & qui hic absoluit, innocens. Dic igitur, inquit, hanc ob causam. Dicere nunc rursus oportet, inquam, quæ forte deinceps dicenda erant. Fortè autem operapretium est, postea quam integrum uirile opus expressimus, deinceps quæ sunt mulierum referre, præsertim cum ad hoc ipse me cohorteris. Hominiibus quidem natis & eruditibus quemadmodum supra narrauimus, ut mea fert opinio, nulla est alia recta filiorum mulierumque adeptio atque usus, quam ea uia gradientibus, quam ipsi à principio ingressi sumus. Et enim conati sumus tanquam gregi custodes, uiros foeminae præficere. Nempe, inquit.

Sequamur igitur generationem, nutritionemque quam simillimam adhibentes, consideremusque utrum ita deceat, nec ne? Quoniam pacto, inquit. Ita, utrum inter canes gregis custodes, foeminas ipsas censemus unam eadem custodire debere quæ & mares, & unam uenari, ac cætera omnia communiter facere. An foeminas quidem intus quali domestica afferuare, tanquam ad forensia opera impotentes propter ipsum catulorum partum & nutrimentum: masculos autem labores subire, omnemque armenti curam gerere? Communiter his, inquit, omnia tribuimus, nisi quod foeminis ut imbecillioribus, maribus ut robustioribus utimur.

Fieri ne potest, ut animali aliquo ad eadem utaris, nisi eadem ratione nutriueris, erudierisque? Nullo modo. Si ergo foeminis ad eadem utemur ac uiris, in eisdem erudire decet.

Certe. Musica autem & gymnastica uiros in superioribus erudiuimus. Sanè. Mulieribus igitur artes hæc similiter & res bellicæ tribuendæ sunt, ad eademque uti his decet. Cōsentaneum istud quidem ex his quæ dicis. Forsitan multa præter consuetudinem ridicula uidebunt dicta circa ea quæ nunc induximus, si agantur uel dicantur. Et maxime quidem,

Quid

Quid in his maxime ridiculum cernis? An quia nudas foeminas cōspecturus sis in palaestris cum uiris certātes, nō modo iuuenes, sed & uetulas, quemadmodū senes uiros in gymnasiis, quādo unā exercent, licet iam rugosi ueternosiq; sint? Ita per louem. Nam ridendum id quidem, ut nūc res sunt, uideatur. Nos igitur postquam dicere cōepimus, haudquaquē uereri debemus factorum hominum dicacitates, quotcunq; & qualescunq; iaciant aduersus huiusmodi mutationē, quam circa musicā gymnasticamq; inducimus, neq; minus circa armaturā equestremq; facultatem. Probe loqueris. Ergo postquā dicere cōepimus, pergamus ad legis seueritatem, rogantes istos ne solito more nugētur, sed seria cogitent, admonentesq; haud longum praterisse tempus, ex quo Gracis turpia & ridicula uidebātur, quæ hodie barbarorū plerisq; ridenda uidētur, nudos uidelicet spectare uiros: & quando primum exercitationes huiusmodi aggressi fuerunt, in primis quidem Cretenses, deinde etiam Lacedæmonij, licebat profecto urbanis uiris qui tunc erāt, hæc omnia carpere, an non putas? Equidem. Verum postq; ut arbitror, utentibus uisum est cōmodius nudato corpore quā operto homines exerceri, factū est ut quia optimum id fuerat ratione iudicatū, oculis ridiculum minime uideretur. Ex quo perspicuum est inanem esse eum hominem, qui deridendū quicquam praterq; quod est malum existimat, qui irridere res ipsas aggreditur, aliam quampiā sibi proponēs derisionis causam, q; quod insipidum atq; malum, aut honestum quicquam & studio dignū existimat, aliō respiciens quā ad bonum. Sic est omnino. An non in hoc primū conuenire oportet, utrum possint hæc fieri, nec ne? Cōcedere insuper cuiq; ut pro arbitrio aduersus hæc ambigat, siue ioco, siue serio, quis addubitare uoluerit, utrum in hominum natura possit foemina cum masculo in omnibus operibus cōmunicare, uel in nullo, uel in quibusdā ualeat, in alijs uero nequaquē, ipsaq; res militaris utro in genere horum sit? Nōne quisquis ita recte exorsus fuerit, ut decēs est, recte etiam peraget? Maxime. Vis ergo ut nos pro aliorum causa, nobis ipsis dubitationibus aduersemur, ne sine defensione, quæ sunt rationis alterius, oppugnētur? Nihil prohibet. Dicam igitur sub eorum persona hunc in modum. Nihil opus est ô Socrates atq; Glauco, ut alijs nobis repugnent. Nam inter nos statim à principio condendæ ciuitatis constitit, oportere secundū naturam unumquēq; unum quiddam quod suum esset peragere. Constitit, quid nī? Est ne igitur, ubi non longe mulier ipsa natura à uiro differt? Cur non differat? Ergo nōne opus utriusque aliud pro natura utriusq; est tribuendum? Proculdubio. Quid restat igitur, quo minus aberretis nunc, uobisq; ipsis contradicatis? quandoquidem asseritis uiros & mulieres oportere eadem operari, cum tamen natura ualde inter se discrepent. Habebis ne ô mirifice uir, quid ad ista pro nostra defensione respondeas? In præsentia quidē, inquit, haud satis facile, sed orabo te atq; oro, ut quid potissimum in nostri sermonis defensionē afferri possit, exponas. Hæc quidem ô Glauco, inquam, cæteraq; generis eiusdem permulta iam dudum prospiciens timidus atq; inuitus ad hanc legem descendebam de mulierum & filiorū adeptione atq; nutritione. Profecto, inquit, nō leue istud apparet. Non certe, sed ita res se habet. Siue quis in stagnum breue prolapsus est, siue profundū in pelagus, nihilominus aqua in media natat. Prorsus. An nō & nobis quoq; nandum, conandumq; ut disputationis undas incolumes euadamus, sperātes aut delphinum nos aliquem suscepturum subleuaturūq; aut aliam quandam occultā salutis causam nobis fore? Ita uidetur. Circumspice obsecro, si qua exitum nāciscamur. Attende itaq;. Conuenimus profecto naturam aliam aliud opus tractare debere: Mulieris autem & uiri diuersam esse naturam. Diuersas naturas in præsentia ipsdem studere rebus iubemus. In hoc illi nos accusant. Valde. Quam generosa ô Glauco, contradictoriæ artis potentia est? Cur, inquit? Quia uidentur mihi permulti etiā inuiti in eam incidere, arbitrarisq; nequaquē litigare, sed differere, ex eo q; nequeant secundum species diuidentes, quod illis propositum est, contemplari, imò uero secundū ipsum nomen contrarietatem propositi prosequantur, contententes potius inuicem q; disputantes. Contingit equidē multis, sed nunquid & nobis idem nunc accidit? Et maxime quidem. Videmur sanē in uiti contradictionem attingere. Qua ratione? Quod natura eadem opera eadē tractare non debeat, fortiter admodum & contentiose, si uerba inspicias, cōtendimus. Considerauimus autem nullo pacto quæ species alterius eiusdē ue naturæ sit, & quorsum respicientes

Taxatur e
lenchus fo
phisticus

spicientes tunc describerimus, quando diuersæ naturæ studia diuersa, eidem uero eadē attribuebamus. Certe nequaquā id cogitauimus. Cæterū licet nobis, ut uideatur, à nobis ipsi exquirere, nunquid eadem natura caluorū sit & comatorū, an cōtraria potius: ac postquā cōcesserimus esse cōtrariam, si calui coria incidant calceosquē cōficiant, haudquam sinere comatos homines eadem facere: sin autem comati, caluos nequaquā permittere. At risu dignum id esset. An ob aliud ridendum istud, quod tunc non omnino eandem & diuersam naturam posuimus, sed illam duntaxat dissimilitudinis & similitudinis speciem obseruauimus, quæ ad ipsa eadem studia pertinebat? Quemadmodum medicum & hominem habentem animum medicinæ studijs aptum, naturam eadem habere diximus. an nō censes? Equidem. Medicinæ uero aptum aliam, & aliam uirum promptum ad fabricandum. Omnino. Nōne & genus uirorū mulierumquē genus, si in arte aliqua aut studio nihil inter se differant, hoc utriusque assignandum esse dicemus? sin autem hoc ipso duntaxat discrepare inuicem uideantur, quod fœmina quidem concipit, uir gignit, nihilo magis admittemus ostensum fuisse quod ad id quo de nunc nos loquimur, à uiro fœmina differat, sed adhuc censebimus, tam custodes quæ mulieres ipsorum eadem apud nos exercere debere? Recte nimirum. Nōne post hæc iubemus eum qui contraria dicit, hoc ipsum nobis ostendere, ad quam artem, quod ue officium ex ijs quæ instituendæ ciuitati conducunt, nō eadem sit sed diuersa uiri mulieris ue natura?

Sic utique decet. Forte quod tu pauloante dicebas, alius quoque diceret: subito quidem quantum satis sit dicere, non facile esse: sin autem cogitetur, haud multū difficile. Diceret utique. Vis ergo oremus eum qui hæc nobis opponit, ut aures nobis præstet, attendatque si qua ratione illi ostendere queamus, nullum esse studiū ad res ciuitati subministrandas, mulieris propriū? Omnino. Age itaque ad eum dicamus, responde, nunquid ita dicebas, ad aliquod opus aliquem apto ineptoue à natura ingenio præditum esse ex eo intelligi, quod ille facile quicquam percipit, hic difficile: & ille si breue quid à quoquam didicerit, ex eo ipse plurimum inueniat, hic autem cum plura didicerit excogitaueritque, paulo post obliuiscitur: & illi quidem corporis membra sufficienter menti subseruiūt, huic autem repugnant? An alia præter hæc sunt, quibus hominem ad aliqua natura bene institutum, ab instituto male distinguis? Nullus alia dicit. Scis ne aliquid ab hominibus exerceri, in quo non omnia eadem uirorū genus & excellentius habeat quæ mulierū genus? an late uerbis uagabimur, texendi artificium commemorantes, placentarumque & obsoniorum confectionem in quibus aliquid mulierū genus esse uideat, ubi perridiculum sane apparet cum uincitur? Vera loqueris, quia longe in omnibus, ut ita dixerim, genus à genere superatur. Mulieres autem multæ multis uiris ad multa præstantiores. Vniuersum uero ipsum se habet ut dicitis. Nullum igitur est o amice inter eos qui ciuitatem curant, officiū mulieris propriū quæ mulier est, aut uiri propriū quæ uir, sed æque dispersæ in animantibus utriusque naturæ: & omnium quidem operum natura compos est fœmina, omnium & uir est compos: in omnibus autem imbecillior fœmina. Sic est prorsus.

Num uiris omnia præcipiemus, mulieris autem nihil? At quomodo? Est utique ut nos asseremus, inter mulieres quoque alia medicinæ apta, alia minime: alia musica, alia natura à musica aliena. Quid nisi? Et alia quidem ad exercitationes gymnasticas & rem militarem prompta, alia uero ad hæc inepta. Sic arbitror. An non & una quidem sapientiæ studiosa est, altera sapiētiam spernit: & una elato animo, altera uero depresso?

Et hoc assero. Est ergo & inter fœminas quædam ad custodiendum idonea, quædam minime. An nō naturā quædam huiusmodi ciuitatem custodiētium uirorum elegimus?

Eiusmodi certe. Mulieris itaque & uiri eadem hæc natura ad ciuitatem custodiendam, nisi quod mulieribus ut imbecillioribus, uiris ut robustioribus est utendum. Apparet. Mulieres itaque tales eligendæ sunt, ut unæ cum uiris & colant & custodiant ciuitatem, postquā idoneæ sunt, & natura ipsis cognatæ. Prorsus. Studia uero nōne eadem naturis eisdem sunt tribuenda? Eadem. Longo tādē circuitu ad priora illa reuoluti sumus, cōcessimusque haud esse contra naturam ut custodū mulieres musica & gymnastica exerceant. Summoperè. Quare neque impossibilia, neque pro desiderio commētitia, lege statuimus, quando quidem secundū naturam legē tulimus. Imò quæ his temporibus contra hæc fiunt, multo magis præter naturam fiunt ut uideat. Videtur. Nōne

D d disceptan-

Sic legendū uideatur, quanquam aliter habet exemplar Græcum

Fœmina & uir æque ad omnia apti, sed fœmina imbecillior

disceptandum nobis erat, utrū possibilis & optima diceremus, nec ne? Erat. Quod possibilis quidem, cōstitit. Plane. Quod autē optima, post hęc asserēdum. Pater.

Ad hoc ut mulieres ad custodiā sufficiētes euadant, nō alia opus est disciplina q̄ ea qua uiros ad idem instruimus, præsertim cum eadem reperiatur in utrisq; natura. Non alia.

Quid porrò de hoc sentis? Quod petis. Quæro equidem utrū existimes inter uiros alios meliores, deteriores alios esse, an similes oēs. Nequaq; similes. In ciuitate igitur quam condidimus nunquid censes nobis præstantiores uiros effici custodes, eam quam dedimus disciplinam adeptos, q̄ coriarios peritia coriaria imbutos? Ridiculam rem quæris, inquit. Intelligo equidem. Quid autē? nōne & reliquorū ciuū hi optimi?

Et reliquorum. Quin & mulieres tales, erūt optimæ mulierū? Valde. Est ne aliquid melius ciuitati, q̄ uiros q̄ optimos, & mulieres optimas effici? Nō est. Hoc autem musica & gymnastica, ut supra narrauimus, perficere possunt. Proculdubio. Itaque nō solum possibile, sed & optimū quiddam ciuitati, lege statuimus. Ita est. Nudandum igitur corpus erit mulieribus custodū, quandoquidem pro uestibus uirtutem induent. Cōmunicandumq; in bello & alia omni ciuitatis custodia atq; tutela, neq; aliud agendum. Horum tamen officiorū leuiora quæq; propter generis imbecillitatem mulieribus tribuenda. Qui uero nudas riserit mulieres, optimi cuiusdam gratia ita nudatas, inane circa ridiculas nugæ carpens sapientiæ fructum, neq; quid rideat, neq; quid agat, intelligit. Scite nanq; istud & dicitur & asseritur: quod utile quidem, honestum: noxium autem, turpe. Et maxime quidem. Hunc itaq; unum ueluti gurgitem enatasse dicamus, de mulierum lege tractantes, adeo ne omnino submergi cōtigerit, dum asseueraremus omnia communiter exercere debere custodes apud nos tam uiros q̄ mulieres. Imò uero sibi met oratio nostra consonuit, quod uidelicet & possibilis & utilia ferret. Profundum certe pelagus euasisti. Haud ingens id esse dices, cum deinceps quod sequit, uideris. Dic iam ut uideam. Hanc quidem & priores cæteras, ut puto, hęc quoq; lex

Mulieres
communes

sequitur. Quænam? Mulieres scilicet has horū uirorū omnes omniū esse cōmunes, nullamq; priuatim alicui adhærere, ac rursus cōmunes filios, neq; patrem filiū nosse, neq; filiū suū agnoscere patrem. Multo certe difficilius istud credit, quod uel possibile, uel utile sit. Haud quidem arbitror dubiū id cuiquā fore, quin utile sit, maximūq; bonum mulieres esse cōmunes, cōmunes & filios, si modo fieri possit. Verū arbitror plurimam in eo uersari controuersiam, nunquid fieri possit, nec ne. De utrisq; sanè summopere ambigetur. Dicitis utiq; sermonum cōspirationem. Ego autē rebar me iam ab altero liberatum iri, si tibi uisum fuerit utile esse. Nam reliquū mihi fore, ut perquirerem utrum possibile sit an non. At latere non potuisti, dum fugeres. Redde de utrisq; rationem. Sustinenda mihi certe pœna est, sed hoc mihi indulge. Sine enim paulisper meo me arbitratu reficiam, quemadmodum qui pigri mente sunt, pascere se cogitatione quotiens soli proficiscuntur solent. Etenim huiuscemodi homines, antequam compertum habeant quo pacto fieri possit quod petunt, omittentes hanc curam ne nimio labore grauentur, dum de possibili & impossibili deliberent, quasi id iam sit quod affectant, sibi persuadēt: ac deinceps reliqua digerunt, oblectanturq; dum cogitant qualia præsentē illo facturi sint, atq; ita torpentem animum etiam languidiorem reddunt. Haud secus & ipse pigresco, cupioq; in aliud tempus disceptationem illam differre possibiliane ista sint an non. In præsentia uero quasi possibilis sint admittens, perquiram si ipse permiseris, qua ratione hæc existentia principes ipsi disponent, quod ut omnium utilissime erunt ista si fiant, tam custodibus quam ciuitati. Hęc conabor equidem prius tecum considerare, illa uero posterius, si concesso. Concedo equidem, considera iam. Arbitror igitur si modo erunt principes hoc nomine digni, eodemq; modo horum ministri, hos quidem uelle exequi quæ mandantur, illos autem præcipere, partim ipsis parentes legibus, partim imitantes, quatenus illis nos permiserimus. Probabile id quidem. Tu igitur legis conditor ipsis, quemadmodum uiros elegisti, ita & mulieres eligens, præbebis quo ad fieri potest cōsimiles inter se ingenio. Isti autem utpote ædes & comessationes communes habentes, propriū uero nihil taliū possidentes, unā habitabunt, & inuicem congregantes in gymnasiis ac reliquo uictu, ab innata, ut arbitror, necessitate ad mutuam trahentur commixtionem. An non necessaria tibi dicere uideor? Haudquaquam necessaria, geometrica

geometrica quadam necessitate, sed amatoriam, quæ multo acrior est quam illa ad persuadendum uulgo atque trahendum. Nimirum uehementer, inquam ego. Verum post hæc ô Glaucô, sine ordine denudari inter se, uel aliud quicquam facere, neque sanctum est in beatorum hominum ciuitate, neque iudices id permittent. Neque enim iustum esset. Constat utique quod nuptias deinceps, quoad fieri potest, sacras instituemus. Essent autem sacrae quæ utilissima. Summopere. Quonam pacto utilissima erunt? hoc mihi dicas ô Glaucô. Video equidem tuis in ædibus & uenatorios canes, & generosas aues frequentes. Nunquid ad istorum coitum generationemque quandoque animaduertisti? Quorsum istud?

Primum inter hos ipsos licet generolos, nonne sunt & fiunt præstantissimi quidam?

Sunt. Vtrum ex quibuscumque æque fieri generationem permittis? An curas potius, ut ex optimis generentur? Ex optimis. Num ex tenerrimis quibusque, an senio confectis? an aetatis in flore potius constitutis? Ex his ipsis potius. Ac nisi hunc in modum generatio deducatur, longe deterius fore canum & auium genus existimas? Equidem.

Putas in equis cæterisque animalibus aliter euenire? Absurdum id esset. Papæ ô dulcis amice, quam perspicacibus ac summis nobis est opus principibus, siquidem in hominum genere similiter se res habet. Habet utique, quid tum? Quia necesse est ut medicinis multis utantur. Quando enim medicinis nullis indigent corpora, sed uictus duntaxat institutionem exigunt, medicum certe debiliorem sufficere arbitramur. Cum uero medicinis est agendum, scimus fortiori quodam medico opus fore. Vera narras. Sed quorsum hæc? Nempe necessarium fore uidetur, ut frequenti mendacio & deceptione utantur principes ad subditorum utilitatem. Diximus autem supra huiusmodi omnia pharmaci medicinæque loco necessaria esse. Et recte quidem. In nuptiis itaque & filiorum procreatione uidetur rectum hoc fieri non mediocriter. Quo pacto? Oportet profecto secundum ea quæ supra concessimus, optimos uiros mulieribus optimis ut plurimum congre-

De nuptiis
& matrimo-
niis

di; deterrimos autem contra, deterrimis. Et illorum quidem prolem nutrire, horum minime, si armentum excellentissimum sit futurum. Et hæc omnia dum agantur ab omnibus præterquam à principibus ignorari, si modo armentum custodum debeat seditione carere. Probe admodum. Igitur festa quaedam erunt legibus designata, in quibus sponfos & sponfas congregabimus, sacra fient, & hymni à poetis nostris, celebratis nuptiis convenientes. Numerum autem nuptiarum arbitrio principum concedemus, ut ad hostes ac morbos cæteraque huiusmodi respicientes, eundemque maxime ciuium numerum seruent, ne uel populosa ciuitas nimis sit quoad fieri potest, neque uacua. Recte loqueris. Sortes igitur quaedam tali quodam artificio instituendæ, ut deterior ille in qualibet copulatione fortunam non principes culpet. Et maxime quidem. Enim uero his qui inter iuuenes præstantiores sunt in rebus siue militaribus, siue alijs quibusdam, munera ac præmia danda sunt, & talia permulta: quin & uberius mulieribus congregandi licentia, ut ex hac simul occasione filij plures quam ex alijs, ex his ferantur. Probe. Itaque filios qui ex his oriuntur, suscipient illi qui talibus præsident magistratus, siue uirorum, seu foeminarum, siue utrorumque communes enim uiris & mulieribus magistratus. Est ita. Accipientes utique præstantum hominum prolem, ad ouile portabunt, ad nutrices quasdam seorsum in ciuitatis parte aliqua commorantes. Eos uero qui nascuntur ex deterioribus, siue etiam ex quibuscumque alijs, sed membro aliquo manci, in abditis ut decet locis abscondent. siquidem debet custodum genus purum fore. Nutritionem præterea & hi curabunt. Matres enim ad ouile cum lacte exuberabunt, transmittent, procurantes ne ulla suum agnoscere ualeat. Ac si hæc minus suffecerint, alias insuper lacte plenas adhibebunt. Prouidebunt quoque ut mediocre tempus in lacte sugendo seruetur. Vigiliis item laboresque cæteros nutricibus imperabunt. Plurimum facultatis ad procreandam prolem custodum mulieribus tribuis. Sic decet. Sed age deinceps, quod maxime intendimus, percurramus. Diximus plane ex robustissimis oportere filios procreari. Diximus. An non tibi quoque uidetur moderatum adulti roboris tempus esse mulieri quidem annos uiginti, uiro autem triginta? Quis horum modus? Ut uidelicet mulier à uigesimo aetatis anno incipiens, usque ad quadragesimum pariat: uir autem postquam acutissimum sui cursus uigorem transierit, annos scilicet triginta, inde usque ad annos quinque & quinquaginta procreet. Profecto in his aetatibus uigor animi corporisque consistit. Si igitur senior istis, siue iunior, generationem in

Aetas gene-
rationi apta

communi attigerit, prophanum & iniquum scelus hoc esse censebimus, quasi foetus in
 ciuitate seratur, qui si lauerit, orietur non sub sacrificijs quidem & uotis, quæ singulis in
 nuptijs peragent sacerdotes omnes tam uiri quàm mulieres, & ciuitas uniuersa, precâtes
 ut ex bonis meliores, ex utilibus utiliores, nascantur: imò uero sub tenebris ex acri qua-
 dam incontinentia. Recte loqueris. Eadem quoque erit habenda ratio de illo, qui cum
 adhuc in generandi ætate fuerit, princepsque non copulante, mulierem in ætate iam adulta
 constitutam attigerit. Nempe hunc asseremus puerum generare spurium, incestum, atque
 prophanum. Scite admodum. Quando igitur iam mulieres & uiri ætatem genera-
 tionis aptam egressi fuerint, licere uiris dicemus, cuicumque uoluerint, præterquam filia atque
 matri, & filiarum natis matris uel maioribus commisceri: licere & mulieribus cuilibet co-
 pulari, præterquam filio atque patri, ac superioribus & inferioribus eorundem. Cum uero hæc
 omnia mandauerimus, interdiciemus partum talem si contigerit, in lucem produci. Siquid
 autem coegerit, ita exponere præcipiemus, quasi eius nulla nutritio sit. Hæc quoque pro-
 be dicuntur. Patres uero & matres & cæteri cognati quos memorabas, quomodo inuicem
 discernentur? Nullo modo, sed omnes quicumque nascentur decimo mense, uel septimo
 ex ea die qua quis liberis operam dedit, masculi ab hoc filij, feminae filia nominabuntur.
 Nati autem eum patrem uocabunt, natorum similiter filios ille nepotes esse dicet, isti au-
 tem superiores auos & auias nominabunt: at eos qui illo tempore nascerentur, quo patres
 ipsorum matresque inuicem generabunt, fratres atque sorores. Atque ita quod modo dicebam,
 nullo modo se mutuo tangerent. Fratribus autem & sororibus lex cohabitationem con-
 cederet, si fors dederit, & Pythia simul per responsa firmauerit. Recte admodum. Ta-
 lis utique erit o Glauco, inter ciuitatis custodes mulierum filiorumque communio. quod au-
 tem congruat reliquo ciuitatis ordini, sitque admodum optima, oportet deinceps ratione con-
 firmare: aut quid agemus? Hoc omnino. An non conventionis huius hoc est princi-
 pium, ut a nobis ipsis sciscitemur, quid maximum bonum ad ciuitatis constitutionem in-
 ueniamus, ad quod respiciens legislator, leges condere debet, quid uel maximum malum?
 Consideremus deinde, an ea quæ modo narrauimus, ad boni ipsius uestigationem nobis
 conueniant, a mali autem uestigio dissonent. Maxime omnium. Habemus ne ullum
 perniciosius ciuitati malum, quam quod eam diuidit, & ex una plures facit: uel melius quic-
 quam eo quod ipsam uincit simul, & unam efficit? Non habemus. Nonne uoluptatis
 dolorisque communio unit, quando ciues omnes maxime ex earundem rerum accessu uel de-
 cessu pariter gaudent ac dolent? Et maxime quidem. Horum uero diuersitas eam dis-
 soluit, quando eisdem ciuitatis & eorum qui in ciuitate sunt casibus alij uehementer do-
 lent, alij gestiunt. Quid nisi? Ex hoc autem tale quid provenit, quando non simul in ci-
 uitate hæc uerba uulgantur, Meum scilicet, & non meum, ac de alieno eodem modo.
 Valde. In quacumque igitur ciuitate complurimi ad idem secundum eadem hoc dicunt,
 Meum & non meum, ea optime gubernatur. Prorsus. Et quæcumque optime ut unus
 homo affecta sit. Porro quotiens alicuius nostrum percussus est digitus, tota corporis com-
 munio ad animam pertingens, in unam coordinationem eius quod in ipsa anima dominatur,
 sensit protinus, totaque simul afflictæ parte condoluit. Atque idcirco hominem dolere digitum
 dicimus. Eademque est de quauis alia parte & passione hominis ratio: de dolore uidelicet,
 cum pars aliqua dolet: ac de uoluptate, cum aliqua sui parte reficit. Eadem ratio certe:
 & quod quæris, ciuitas quæ optime regitur, que proxime ad hoc accedit. Quotiens, ut
 arbitror, ciuium cuique boni aliquid, uel mali continget, talis utique ciuitas suum esse clama-
 bit eum qui sic afficit, atque ideo tota uel lætabitur unam, uel dolebit. Necessè est ita in ci-
 uitate optimis legibus gubernata contingat. Sed hora iam est ut ad ciuitatem nostram re-
 deamus, & quæ nunc inter nos constituerunt, exquiramus utrum ciuitati huic conueniant ma-
 xime, an alteri potius. Licet prorsus. Sunt & in alijs ciuitatibus principes & populus,
 & in ista similiter? Sunt. Atqui omnes isti ciues se alterutrum appellabunt? Quid nisi?
 Sed præter ciuis nomen, quomodo in alijs ciuitatibus populus principes uocat? In plu-
 ribus quidem dominos, in populari autem gubernatione principes. At nostræ ciuitatis
 populus, quomodo ultra ciuis nomen principes nuncupabit? Seruatores auxiliariosque.
 Quo autem modo isti populū? Mercedis tributores & nutritores. Qui uero in alijs
 præsumunt, populū? Seruos. Principes ipsi se inuicem? Cõprincipes. Nostri autem?
 Concu-

Quæ affini-
 tas seruan-
 da sit

Nihil perni-
 ciosius ciui-
 tati quàm di-
 uisio, ut ni-
 hil melius
 quàm unio

Quam uim
 in ciuitate
 habeant uer-
 ba hæc meū
 & non meū

De nomi-
 bus ciu-um
 ac magistra-
 tuum

Concustodes. Putas esse aliquem inter aliarū ciuitatū principes, qui ex collegis aliū sibi propinquū, aliū extraneum uocet? Equidem multos. Propinquū igitur tanquā suum & putat & dicit: extraneū uero, ut non suum. Plane. E nostris autem custodibus, est ne ullus qui collegarū quempiam extraneum arbitretur ac uocet? Nullus. Cui cunq; eū quis occurret, uel fratri, uel sorori, aut patri, aut matri, aut filio, aut filia, siue horum natis, seu maioribus putabit occurrere. Praclare loqueris. sed ad hoc quoq; responde. Vtrum ciuibus tuis nomina duntaxat inuicem propinqua familiaria lege statues? an praeterea propinquitatis officia, ut uidelicet ita se gerant, ut appellationis ipsius dignitas postulat, seruentq; erga parentes, quacumq; lex exhiberi illis praecipit, reuerentiam, curam, obediētiā: alioquin & deos & homines infensos habeant, utpote qui neq; sancta, neq; iusta agant, si contra fecerint? Alij ne in hac tua ciuitate sermones q; hi, cunctis ex ciuibus, protinus ad aures puerorū circūsonabunt, & aduersus parētes quoscūq; illis quis indicauerit, & aduersus alios genere proximos? Hi certe ipsi. Absurdū enim id esset, si domestica nomina tantū ore, sine officio proferrentur. In hac igitur ciuitate maxime omnium, uno aliquo bene uel male affecto, uno ore clamabunt omnes, Meum bene se habet, uel meum se habet male. Vera loqueris. Cum hac opinione ac uerbis huiusmodi sequi dicebamus, ut & uoluptates cōmunes sint & dolores. Et recte quidem.

In eo igitur maxime nostri ciues inuicem cōmunicabunt, q; meū dicent: ex qua cōmuniōne sequet, ut uoluptates & dolores communes habeāt. Penitus. Horū uero causa unā cum reliqua ciuitatis cōstitutione, est ipsa custodū circa mulieres filiosq; cōmuniō. Sic est omnino. Enim uero summū hoc ciuitati bonum esse confessi sumus, cum ciuitatem recte gubernatā similem esse diceremus corporis, cum singulis partibus suis circa uoluptatē & dolorem quoquo modo cōmunicantis. Et merito quidem concessimus. Maximi itaq; boni causa ciuitati nobis patuit esse ipsa inter auxiliarios mulierū filiorumq; cōmuniō. Valde. Atqui & superioribus hac consonāt. Diximus eū neque domos proprias his esse debere, neq; agros, neq; possessionem aliquā, sed ab alijs accipere nutrimenta mercedem custodiae, & cōmuniter omnes cōsumere, si ueri custodes futuri sunt. Probe. Nonne quod ipse aio, & quae supra, & quae nūc inducta sunt, maxime faciunt, ut ueri hi custodes euadant, neq; diuidant ciuitatē, dum meum dicant non idem omnium, sed aliorum aliud esse, & alius in propriam domum trahat quocumq; seorsum ab alijs usurpare uoluerit, alius in suā ab alijs diuersam domū: & ex proprijs mulieribus ac filijs, diuersi diuersis latentur & doleant: imò uero ut ex una proprij eiusdem omnium sentētia, in idem tendentes omnes quo ad fieri potest, similibus uoluptatibus, & doloribus iisdem, siquid accidat, afficiant? Maxime. Quid autem: iudiciorū controuersia accusationesq; mutuae, nōne cessabunt omnes, quandoquidē nec proprium quicquā praeter corpus quisq; habeat, reliqua uero cōmunia? Vnde sequit, sine seditione illos fore, quātum ad eas lites attinet, quae pecuniarū, uel filiorum, uel propinquorū causa oriri solent. Necessesse est omnino hac abesse. Quin neq; de ui illata usquam contendetur. Nempe asseremus honestum & æquum esse, ut æqualem æqualis ab iniuria arceat, tutandis corporibus necessitatē imponētes. Probe. Atqui & hoc rectū lex hac continet, q; si quis alicui irascatur, iramq; explere cōtendat, minus ad maiores maiorū uel transibit seditiones. Sic est prorsus. Seniorē quippe lex nostra constituit praesse omnibus iunioribus, eosq; corrigere. Perspicuū id quidem. Constat praeterea q; iunior in seniore nisi iussu principū sauiet nunq; neq; cadere audebit, ut decēs est, neq; ignominia ulla afficere. Metus namq; & pudor custodes sunt ad hac prohibenda sufficientes. Pudor quidem nō permittet eos quos parētes suspiciant, uiolare. Metus autē ab iniuria absterret quosq; timentē scilicet ne ceteri omnes, partim ut filij, partim ut fratres, partim ut patres oppresso succurrant. Ita prorsus accidit. Omnino igitur ex his legibus ciues inuicem in pace uitam agent. Summopere. His aut inter se minime dissidentibus, haud metuendū est nequādō ciuitas alia uel aduersus hos, uel ipsi inter se pugnēt, seditionesq; moueant. Nō certe. Pudet referre, quia minus deceat, minutissima quaeq; mala a quibus liberi ciues erunt. Adulationes certe aberunt, quibus aduersus diuites inopes uti solent. Sollicitudines item indigentū atq; dolores, quibus in filijs nutriēdis, quae ēdisq; pecunijs propter necessariā domesticorum seruorumq; nutritionem uexantur, dum & foeno

Quādo optime ciuitas habet

Metus & pudor custodes sufficientes

ribus dant operam, & negant quæ acceperunt, & quæstui undecumq; student. Seponunt præterea apud mulieres ministrosq; permulta quæ ad tempus condantur. Nam q; multa, & qualia in ijs homines patiuntur, o amice, & ipsa per se cuiq; patent, & illiberalia sunt, & indigna narratu. Patent plane uel cæco. Porro ab his omnibus liberi erūt, uitamq; agent beatiorē beatissima illa eorū uita qui uicerūt Olympia. Qua ratione? Nempe illi ob exiguam eorum quæ hi possident partem, beati putantur. Nam & uictoria horum præclarior, & perfectior ex publico alimonia: horumq; uictoria, ciuitatis totius est salus. Alimenta præterea & quæcumq; alia ad uictum necessaria ipsi eorumq; filij coronationis loco accipiunt. Honores insuper & præmia ab ipsa Repub. uiuētes cōsequuntur, & uita functi digna sepulchrorū suis uirtutibus monimēta. Hæc certe admodū egregia sunt. Meministi quod in superioribus nescio cuius oratio nobis obiecit, tanquā custodes minime beatos efficeremus: utpote qui nihil haberēt, cum tamē liceret illis ciuū omnia possidere. Ipsi autem respondimus, in posterū nos sicubi cōtigerit, cōsideraturos: Nam in præsentia custodes quidē, reuera custodes facere nos, ciuitatē uero quoad possemus beatissimam: neq; ad unam quandam eius partem, sed ad totam respicientes, beatitudinem illā exquirere. Memini equidem. Nunc certe auxiliariorū uita, quando longe præclarior ac melior quàm eorum qui Olympia uincunt, apparet, nequaquā coriariorum, aut aliorum artificū, aut agricultorū uita similis esse uidetur. Non certe, ut & ipse arbitror. Veruntamen quod & supra dixi, par est ut hic repetam: quod si ita custos beatus fieri studeat, ut nō sit custos, neq; sufficiat ipsi uita adeo moderata & stabilis, & ut nos asserimus optima: sed insana & puerilis exorta felicitatis opinio, rapiat eum ob ipsam potentiam ad omnia quæ in ciuitate sunt sibi uendicanda: cognoscet Hesiodum sapienter illud dixisse, dimidium esse plus quàm totum. Si me consultore utetur, hac in uita manebit. Probas igitur cōmunionem, quam mulieribus cum uiris tribuimus, quoad disciplinam, filiorum susceptionem, custodiam ciuū, ut unā cum uiris in pace gubernent, in bello militent, custodiant unā, & canum instar uenentur, omniumq; officiorum omnino quoad fieri potest, participes sint. Ac dum hæc agunt, optima agere illas concedis, neq; contra naturam fœminæ, qua instituta est ut cum mare cōmunicet. Probo equidem.

Mulieres &
filios adul-
tos militare

Nōne restat deinceps ut id declaremus, utrum esse possit hæc in hominibus quemadmodum in reliquis animalibus communiō, & quo pacto possit. Occupauisti prior quod ego interrogaturus eram. De re quidem bellica manifestū esse arbitror, quo pacto eam tractabit. Quonā pacto? Militabunt profecto cōmuniter, tam mares quàm fœminæ, ducentq; adultos filios secum ad prælium: ut quemadmodū aliorum opificū filij, & hi patrum suorum opera cernant, quæ ipsi quoq; cum ad maturam ætatem peruenerint, effecturi sunt: atq; insuper ut parentibus auxilio sint, ministrentq; omnia quæ ad bellum spectent, patresq; & matres curent. An nō animaduertisti quod in artibus accidit, ueluti quàm diu figulorum filij fingentes patres spectant, eisq; ministrant, anteq; ipsi quicquam fingant? Maxime. Nunquid diligentius illi quàm custodes filios suos erudire debent peritiā & inspectione operum cuiq; convenientiū? Ridiculum id quidem esset. Quinetiam omne genus animantiū natis præsentibus ardentius pugnat. Est ita, uerum periculū est permaximū o Socrates, ne si fortè, ut accidit in bello, fors aduersa contigerit, filios quoq; secum perdant, ex quo ciuitas nimis multis orbata hominibus, resurgere rursus ad prælium nequeat. Vera loqueris. Sed tu forsan in primis ita se comparare quenq; oportere existimas, ut nullum unquam periculum subeat. Nullo modo.

Quid? Nōne tunc in discrimen ueniendum, ubi qui se egregie gesserint, præstantiores euadent? Perspicuum est. Num parum interesse censes, indignum ue quod propter periculum suscipiatur, ut spectent, uel non spectent res bellicas pueri, qui milites futuri sunt? Immo uero referre ad id quod ais. Danda igitur opera est, ut bellum pueri spectent duntaxat, & qua ratione tuti sint, excogitandum, atq; ita recte fiet. Nempe.

Principio parentes eorum haudquaquā ignari erunt, sed quo ad hominibus cōcessum est, ad discernendum perspicaces quibus in castris periculum insit, quibus nō insit periculum. Verisimile id quidem. Ad tutiora itaq; ducent eos, ad alia minime. Probe.

Deinde rectores illis præficient, nō ignauissimos quosq; sed homines & usurerum & ætate idoneos duces & pædagogos. Ita decet. Verum multa dicemus præter opinio-

nem

nem multis hominibus euenisse. Et maxime quidem. Horum causa ô amice, statim à teneris annis alæ quædam applicandæ puerulis, ut si quando opus fuerit, uolantes protinus aufugiât. Quomodo istud ais? Equitare cõsuefcant primis ab annis pueri: cūq; hoc didicerint, equis ad spectaculum belli ducentur, non ferocibus quidem aut nimium bellicosis, sed q̄ uelocissimis, & habentis facile obsequentibus; atq; ita cõmodissime opus suum prospicient, securissimeq; euadent siquid aduersi contigerit, seniores duces sequentes. Scite admodum loqui mihi uideris. Quid de his quæ ad bellum attinent, dicendum? Quæ seruanda militibus ad se inuicem & aduersus hostes? Nunquid recte sentio, nec ne. Quidnam? Arbitror eum qui in acie ordinẽ deseruit, uel arma abiicit, uel tale aliquid propter timiditatem cõmisit, ad opificum ordinẽ uel agricultorũ esse transmittendum. Sic decet. Eum uero qui uiuus ab hostib; captus fuerit, etiam gratis redere uolentibus, relinquendum, ut præda quomodocunq; libet, utantur. Omnino.

Pueri ducenti sunt ad spectandas pugnas

Qui autem egregie sese gerẽs excelluerit, primo quidem in ipsa expeditiõne ab ijs qui unã militant adolescentibus ac pueris, sigillatim à quolibet coronãdus, nõne tibi uidetur? Mihi uero. Quid? nõne & dexteras iungere illi debebunt? Et hoc. At hoc præterea tibi forsitan nõ uidetur? Quid? Ut oscula à quolibet accipere debeat ac dare. Imò uero maxime omnium. Atqui & legi huic addendum existimo, ut quoad in ea expeditione fuerint, nemini reuere liceat, quemcunq; osculari ipse desiderauerit, ut si quis alicuius amore captus fuerit uel maris uel scemina, acrior sit ad uictoriã consequendam. Præclare. nam quòd nuptiæ strenuis uiris facilius paratæ quàm alijs, & cooptiõnes frequentiores erunt, ut quàm plurimi ex his nascantur, iam dictum est. Diximus certe. Etenim secundum Homerum eiusmodi iuuenes iustum est maxime honorare. Nam ipse Atacem bello præcellentem, dixit assiduis ab humeris honoratũ, quasi hic pubescenti homini ac forti conueniens sit honor, ex quo cum honore simul & robur augeatur. Recte admodum. In his ergo Homero parebimus. Etenim nos in sacris cæterisque huiusmodi uiros bonos quo magis excellent, eo magis & hymnis, & his quæ modo diximus, honestabimus, sedibus item & carnibus, plenisq; pateris, ut & honoremus unã uiros præstantes mulieresq; & exerceamus. Bellissime loqueris. Eum uero qui in militia quum se strenue gesserit, obiit, primum aurei generis esse dicemus. Maxime omnium. Deinde Hesiodo fide adhibita, asseremus, quicunq; hoc ex genere decedũt è uita, dæmones effici sanctos terrestres, optimos expulsos malorum, custodesq; mortaliũ. Ita certe credemus. Consulemus ergo oraculum, quo pacto beatos diuinosq; uiros condere deceat, & quibus insignibus præcipue decorare, atq; ita condemus ut iusserit. Proculdubio. Reliquum itaq; tempus sepulchra eorum ueluti dæmonum colemus, atq; adorabimus. Eadem quoq; seruabimus erga illos, qui cū præcipua probitate pollere in uita iudicati fuerint, senio aut alio quodam modo è uita cesserunt. Decet sane. At quomodo aduersus hostes nostri se milites gerẽt? Qua in re? In primis quidem de seruitute quero, utrum iustũ esse censeas, ut Græci Græcas urbes in seruitutem redigant: an potius, ut neq; ab alijs fieri istud permittant, ac pro uiribus obtent, consuefcantq; Græcorum generi parcere, cauentes ne barbaris ipsi seruire cogantur. Omnino & ad omnia refert Græcis parcere. Ergo nostri exercitus neminem Græcum facere seruum debent, sed & Græcis alijs consulere potius, ut ipsi ab hoc caueant. Prorsus. Nam ita facilius ac fortius contra barbaros insurgent, & ab se inuicem abstinebunt.

Quid autem? spoliare mortuos præter arma, postquã uicerunt, honestum est, an non? An occasionem hoc præbet timidis, ne aduersus hostem aduentent, quasi magnificum aliquid moliantur, quando inter cadauera uoluntantur? At enim rapiendi cupiditate multi iam exercitus perierunt. Maxime. An non illiberale quiddam, cogitationisq; auaræ, muliebris, ac uilis esse uideĩt cadauer expoliare, hostemq; putare mortuũ corpus, cum aduersarius ipse abierit, eo quo pugnabat relicto? Num censes eos qui hoc agunt, differre à canibus aduersus iactos lapides irascentibus, eo qui iacit dimisso? Nihilò equidẽ differre arbitror. Quare à rapinis huiusmodi abstinendum est. uictoriæ namque obfunt. Abstinendum penitus. Neq; etiam in templum arma transferemus, ea Deo sacratuĩ, præsertim arma Græcorũ, si modo nobis curæ est cum Græcis alijs beneuolentia. Maxime uero formidabimus, ne scelus impiũ sit, talia à proprijs in sacrum transfer

re, nisi quid aliud deus dixerit. Recte admodū. An tui milites, Græcorū quibuscum pugnabunt, agros depopulabunt, ac domos incendunt? Libenter quid tu de hoc sentis, audirem. Mihi quidem nihil tale uidetur agendū esse, sed fructus annuos duntaxat auferendos. Vis causam dicam? Equidem. Videtur mihi sicuti nomina hæc duo sunt, bellum ac seditio, ita & duo quædam duabus subesse differētijs. Dico autē duo hæc, aliud quidē proprium & cognatū, aliud alienum atq; extraneū. Inimicitiam quæ inter nos est, seditionem: quæ inter extraneos, bellum uocant. Haud ab re est quod ais. Animaduerte nūquid & hoc ad rem dicam. Aio equidē Græcos omnes inter se propinquos esse genere atq; cognatos, à barbaris autē diuersos atq; extraneos. Præclare loqueris. Quoties igitur Græcia aduersus barbaros, uel contra Græcos barbari ipsi pugnabūt, bellum gerere asseremus, & hostes esse natura, & has inimicitias bellum uocabimus. Quādo uero Græci aduersus Græcos insurgent, dicemus eos natura quidē amicos esse, morbo autem laborare in hoc Græciam, & seditionibus agitari, & seditionē has inimicitias appellabimus. Assentior equidem. Si in seditiosa ciuitate utriusq; factionis homines aduersariorum agros deturbarent, inflārentq; domos, uides q̄ perniciosa futura seditio sit, neutriq; illorum patriæ suæ cultores? Quippe si eam amarēt, nuncq; certe auderent nutricem matremq; uastare: sed satis esse factum putarent, si uictores aliorū raperent fructus, existimantes non semper se inuicem pugnuros, sed quandoq; reconciliandos. Mitiorum profecto hominum hæc est sententia. Ciuitas hæc quam condimus, nonne Græca? Decet. Ergo & æqui & mites in ea ciues. Maxime. Quare Græcorū amici. Nempe omnem Græciam sibi coniunctā existimabunt, & sacra habebunt ut alij, inter se cōmunia. Summopere. Itaq; cōtentionem sibi aduersus alios Græcos exortā, tanq; cum suis geri putabunt, seditionemq; uocabunt, nō bellum. Sic prorsus agent. Ergo tanq; qui reconciliandi quandoq; sint, altercabunt. Ita certe. Pia itaq; sentētia & temperato animo rem agent, non ad seruitutē aut necem respicientes, tanq; qui hostes minime sint. Hoc utiq; modo. Non ergo Græciā, cum Græci sint, destruēt, neq; domos incendunt, neq; putabunt in singulis ciuitatibus omnes sibi aduersos esse & uiros, & mulieres & pueros, sed paucos admodū inimicos, eos duntaxat qui fuerint discordiæ causa. Quamobrē neq; regionem deuastabūt eorum quasi ut plurimū amicorum, neq; domos subuertent, sed eatenus decertabunt quatenus qui discordiæ causam dederunt, in fontibus pœnas soluant. Assentior equidem ita esse Græcis pugnantibus repugnandū, contra barbaros autē, ita animatos esse debere, ut nunc Græci contra Græcos affecti sunt. Ponamus itaq; legem hanc custodibus, ut neq; populent agros, neq; igne ædes absument.

Ponamus profecto, & hæc unā eū superioribus recte se habere, asseueremus. Sed mihi quidem uideris ô Socrates, si quis te alia quædam narrare permittat, nuncq; illius te recordaturum, quod in superioribus prætermittens, hæc omnia in mediū adduxisti: q̄ uide licet possibile sit hæc remp. fieri, & quo pacto fieri possit. Nam si extiterit, q̄ bona omnia ciuitati ipsi proueniant, nō dubito; quin & ea etiā quæ tu prætermittis, q̄ uidelicet ciues illi contra hostes strenue pugnabunt, eo q̄ se inuicem nequaquā deserent, cognoscentes se inuicē esse ppinquos, perq; hæc nomina mutuo se uocātes, fratres, patres, filios. Quod si & fœmine militent unā, siue eodē in ordine, siue subsequenti acie, ut & terreant hostes, & cū necessitas postulauerit, uiris auxiliū afferatur, certe scio inexpugnabiles eos fore: & quot bona eos domi sequant, etsi dicta omnia nō sunt, intelligo. Verum tanq; concedente me hæc omnia & alia permulta, si fiat hæc respub. prouentura, ne plura de ipsa superinducas: sed hoc ipsum iam conemur nobis persuadere, q̄ possibile sit, & qua ratione possibile hæc extare rēp. Cetera uero mittamus. Subita quadā incurfione sermonē meū iterū inualisti, neq; mihi ignoscis militia laboribus iā defesso, neq; aduertis forsità q̄ uix me duobus è fluctibus emergentē, nunc in tertium retrudis pelagus profundissimum. Quod postq; uideris audierisq; dabis certe mihi ueniā, cognoscēs haud iniuria extimuisse me sermonē adeo ab opinione hominū abhorrentē ingredi. Quo plura in hæc sententiam cōgeres, eo minus dimitteris à nobis, quo minus ostēdas qua ratione fieri possit hæc respub. Quare dicas iā, nec ultra eūcteris. In primis meminisse oportet, quod nos inquirentes quale quid iustitia & iniustitia sit, huc disputando deuenimus. Oportet sane, sed quorsum hæc? Nempe si quale quid iustitia sit cōspexerimus, num uirū iustum censebimus

cēsebimus, nihilo debere ab illa differre, sed talem esse omnino qualis ipsa iustitia est: an satis esse factum putabimus, si quæ proxime ad eam accesserit, & maxime omnium illius sit particeps? Ita plane satis habere putabimus. Exemplis igitur causa quale quid iustitia sit, quæsiuimus, & qualis uir perfecte iustus si extet: In iustitia rursus qualis, & iniustus simus homo: ut quales ipsi quo ad beatitudinē & miseriam esse nobis cōtuentibus uiderentur, cogermur & de nobis ipsis fateri, talem nostrū quencq; sortem habiturum, quisquis ē nobis illis se præstiterit quæ simillimum. Non autem ob id perscrutati hæc sumus, ut monstrarem ea fieri posse. Vera hæc sunt. Censes aliquem ex hoc minus bonū fore p̄ctorem, quæ postquam humanæ pulchritudinis exemplar absolutū ædiderit, nihilquæ de specie prætermiserit, nequeat demonstrare, hominem talem reperiri posse? Nequaquam.

Nonne & nos præstantissimæ ciuitatis oratione exemplar effinximus? Prorsus. An igitur eo minus nos recte loqui existimas, si ostendere non possumus, talē extare posse ciuitatē, qualē ipso sermone depinximus? Minime. Sic utiq; se ueritas habet. Quod si & hoc præterea tui causa demonstrandū, quo modo, & secundum quid maxime effici possit, rursus ad hanc ostensionē hæc ipsa mihi fateare oportet. Quænam? Nunquid sic fieri quicquam possit ut dicitur, uel ita natura comparatum est, ut actio minus quam sermo ueritatem attingat, licet alicui non uideatur? Tu uero utrum das istud, an non?

Do equidem. Ne me cogas igitur ut qualia uerbis hæc figurauimus, talia penitus digito indicare debeam. Sed si ualeamus adinuenire qua ratione quæ proxime ad hæc accedat Reipub. institutio, fatendum est comperisse nos quemadmodum quæ tu præcipis, effici possunt. An nō satis esse factum duces si horum compos efficiaris? Nam ego quidem sat haberem. Ego quoq; conemur igitur declarare posthac, quid istud sit propter quod in ciuitatibus male agatur, quo minus sic regantur, & utrum unius cuiusdam exigui mutatione ciuitas ad hanc formam instituatur, quid uel illud sit: & nūquid maxime unius mutatione id fiat, uel saltem duorum, an plurium, sed quæ paucissimorum, & potentia minimo rum. Sic omnino. Vno quodam mutato ostendere id possumus quod caderet, quod quidem non est paruum, nec facile possibile tamen. Quid istud? Ad id redeo equidē quod ingenti fluctui cōparauimus. Dicitur igitur, quanquæ suspicor ne effusione peruicaciorum risu inundante penitus obruatur. Considera quod diciturus sum. Dic iam. Ni

si philosophi ciuitatibus dominentur, uel hi qui nunc reges potentesquæ dicuntur, legitime sufficienterquæ philosophentur, in idemquæ ciuiliis potentia & philosophia concurrant, nequæ quod nunc sit, à diuersis duo hæc tractentur ingenijs, non erit ciuitati, uel ut mea fert opinio, hominum generi requies ulla malorum, nequæ prius hæc respub. quæ uerbis exposuimus, oriatur pro uiribus, & lumen solis aspiciet. Hoc est quod ego iam diu dicere uereor, quasi sit incredibile dictu. Nam haud facile persuadet, nullam aliam gubernationē priuatim uel publice futuram felicem. Ex hac tua oratione o Socrates, existimato laceffitos plurimos, nec uiles quidem homunculos, abiectis uestibus susceptisquæ undecūquæ cōtigerit armis, impetū in te facturos, & magnum quiddā conaturos. Quibus nisi oratione occurris, defendisquæ te: uere plurimis cōiitijs laceratus dabis pœnas. An non tu horū mihi causa es? Et recte quidē. Verum haud te prodam, imò certe defendā quibuscūquæ poterō. Possum certe beneuolentia exhortationibusquæ, ac forte diligentius quæ quiuis alius respondebo. Quāobrem tanquæ hoc defensore adiutus conare his incredulis demonstrare ita esse ut dicis. Annitendū profecto, postquæ & tu acriter propugnaturus uideris. Necessarium mihi uidetur, si eos effugere uolumus, declarare illis in primis, quales uiros esse philosophos arbitremur, cū illis exhibemus imperiū: ut his patefactis possit aliquis opē ferre, ostendens quæ hos quidem decet ex ipsa natura, & philosophiæ studium, & reip. administrationem attingere, alios autem nequaquæ attingere, sed dūcētibus illis obtemperare.

Declarandū iam. Age hac me sequere, si quo modo exponere quod satis sit, ualeamus.

Duc. Nunquid admonendus es: an satis ipse meministi, quæ quando aliquē amare aliquid dicimus, uideat oportet si uere id dicis, nō partim illud diligere, partim minime, sed erga totū affici? Admonitione equidē egeo. Nam nō satis teneo Aliū quēuis potius docebat o Glauco, ita loqui. Virū autē amorī plurimū indulgentem ignorare nō decet, quæ omnes in ætatis flore constituti, puerorū amatorē quoquo modo stimulat atquæ cōcitant, cū digni cura ac dilectione esse uideant. An nō sic erga speciosos adulescentes affecti estis?

Alius

Aut philo
sophos re
gnare a ut re
ges philoso
phari oport
tere, si ciui
tas debeat
esse felix

Alius quia simus, gratiosus à uobis iudicatur laudaturque, aquilinum uero regium appella-
tis, Alius quia medius istorum est, concinnus admodum uobis esse uidetur. fuscus uiriles
uocatis; candidos, deorum filios. pallidum autem adolescentem quis, nisi amator ipse blan-
diens quodammodo, & suffusci appellatione appellauit, in ephebis scilicet pallorē facile
ferens. Et, ut summatim dicam, quascunque captatis occasiunculas, quo neminem omni-
no florentis ætatis adolescentem reijciatis. Si in me ostendere cupis quo pacto amato-
res afficiantur, disputationis gratia hoc accipio. Quid uini auidos: nonne similiter affe-
ctos uides: quodlibet uinum quacunque capta occasione uehementer expetere? Valde.

Quis philo-
sophus sit

Quinetiam animaduertisse te arbitror, quod ambitiosi homines, si exercitus totius præ-
fecturam assequi nequeunt, saltem tribuni effici uolunt: ac nisi à magnis uenerandisque ho-
minibus honorentur, honorem ab ignobilibus accipiunt, utpote qui honorē prorsus affe-
ctent. Magnopere. Fateberis hoc, an non? Num eum quem amare quippiam dicimus
omnem illam rem ardere dicemus: an partim exoptare rem eam, partim nequaquam fatebi-
mur? Omnem. Nonne ergo philosophum sapientiam studiosum esse dicemus, non hu-
ius quidem auidum, illius non, sed omnis potius sapientiam? Vera loqueris. Eum igitur
qui aliquam spernit doctrinam, præsertim dum est iuuenis, neque dum ratione delectum ha-
bet quid conferat, quid uel non conferat discernentem, nequaquam discendi cupidum, uel sa-
pientiam amatorem esse asseuerabimus: quemadmodum illum qui fastidit epulas, neque esuri-
re dicimus, neque epulas concupiscere, neque amatorem cibi, sed contemptorem uocamus.

Philosophi
ueri

Et merito quidem. Hominem uero ad quamlibet doctrinam degustandam propen-
sorem, ad discendumque promptissimum, & inexplebiliter inhiantem, merito philosophum nun-
cupabimus. Nonne? Nuncupabimus. At uero multi & absurdi quidem homines ta-
les esse comperientur. Nam qui spectaculorum auidi sunt, discendi cupidi omnes esse ui-
dentur: & ad audiendum curiosos homines, absurdum est philosophos dicere, qui ad ra-
tionem dicendi differendique haud libenter accedunt: uerum ad omnes choros protinus
audiendos quasi auribus mercede conductis, in Bacchanalibus obuerfantur, cantusque om-
nes, siue in urbe, siue in suburbis agantur, audire percipiunt. Nunquid istos omnes ac
alios talium quorundam percipiendorum cupidos, & artibus uilissimis incumbentes, phi-
losophos nominabimus? Nullo modo, sed philosophis similes. Veros autem philo-
sophos, quos appellas? Veritatis inspicendae cupidos. Recte quidem istud, sed quo-
modo dicis? Haud facile istud ad alios eloqui. Te autem hoc mihi daturum arbitror.

Philosophos uero
à philoso-
pho differunt

Quid potissimum? Postquam contrarium est turpi pulchrum, duo hæc esse. Quid ni?
Et postquam duo hæc sunt, singula unum erunt. Et hoc. De iusto quinetiam & in-
iusto, bono & malo, speciebusque omnibus ratio eadem. Nam quodlibet istorum, unum
ipsum est: corporum uero actionum & alterna communione passim apparentia, singula mul-
ta uidentur. Scite loqueris. Hac equidem ratione distingo, seorsum quidem quos
& illos de quibus est sermo, quos solos merito quis philosophos appellabit. Quo-
modo istud ais? Homines oculis & auribus dediti, pulchris uocibus, coloribus, & figuris,
& omnibus quæ ex talibus constant, admodum delectantur, ipsius autem pulchri natu-
ram cogitatio eorum non potest attingere. Sic est. Qui uero ad ipsum pulchrum ascen-
dere ualeant, & secundum seipsum inspicere, nonne rari? Rari admodum. Quires
istas pulchras existimat, ipsam uero pulchritudinem neque putat esse: neque si quis ducat, ad
perceptionem eius attingere potest: uere sapere tibi uidetur, an in somniis ludis? Conside-
ra itaque, somniare non id est, quando siue dormiens quis, seu uigilans quod alicui simile est,
non simile, sed ipsum esse censet cuius est simile? Somnia uidere hunc ego dicerem.

Somniant
quidam, non
philosophantur

Quid uero? qui contra affectus est, intelligitque quid ipsum pulchrum, ac discernere ua-
let & ipsum & quæ ipsius participant, adeo ut neque ipsum illa esse, neque illa ipsum putet, ui-
gil ne uiuit, an oscitans? Certe peruigil. Huius igitur cogitationem ut cognoscentis,
cognitionem iure uocabimus: huius tanquam opinantis, opinionem. Omnino. Si no-
bis succenseat is quem opinari dicimus non cognoscere, negetque nos uera loqui, qua ratio-
ne eum mitigabimus, sensimque & blande persuadebimus sanæ mentis eum non esse?
Oportet sanè. Aduerte quid ad eum dicemus: Si uis, sanè hunc in modum ab eo sci-
scitabimur, dicentes quod siquid nouit, nulla inuidia: sed gratum erit nobis & ipsum sci-
re ali-

De cogni-
tione & co-
gnoscibili

re aliquid, & quid sciat, nouisse. Sed mihi id dicas. Quicumq; cognoscit, cognoscit ne aliquid aut nihil? At tu mihi eius loco responde. Aliquid certe. Vtrū quod est an quod non est? Quod est. Quo enim modo quod non est, cognosci posset? SuffICIENTER istud constabit, si uaria sub ratione peruestiget, quod uidelicet omnino ens, omnino & cognosci potest: nullo modo ens, nullo modo cognosci. SuffICIENTISSIME. Siquid autem ita se habet, ut & sit & non sit, nonne mediū erit inter id quod est omnino, & id quod nullo modo est? Mediū. Circa id quod est, cognitio ipsa uersatur. Ignoratio ex necessitate circa id quod non est. Circa mediū istorū, mediū quoddam inuestigandū sciētiam inter & ignorantiam, siquid huiusmodi reperit. Prorsus. Num aliquid esse opinionē dicimus? Quid nō? Vtrū eandem potentiā cum scientia, an diuersam? Diuersam.

Ergo circa aliud quidem uersatur opinio, circa aliud autē scientia, uel secundū potentiā eandem, uel secundū eandem utraq; sui ipsius potentiā. Est ita. An nō scientia quidem circa id quod est, ea ratione qua ens est cognoscit? Imō uero necessariū esse censeo, ut prius ista distinguam. Qui? Dicemus utiq; potentias esse genus aliquod eorū quæ sunt, quibus & nos possumus quæcunq; possumus, & aliud, quodcunq; aliquid potest. Veluti uisum & auditū potentias quasdam uoco, si modo quod loquor intelligis. In telligo equidem. Audi quod mihi de his uidetur. Nam ego quidē ipsius potentiæ neq; colorem uideo aliquem, neq; figuram, neq; quicquam taliū, qualia plurium reliquorum ad quæ respiciens aliqua apud me distinguo, hæc alia esse, alia illa. In potentia uero ad illud solū aspicio ad quod est, quod ue agit: & hac ratione, quālibet ipsarū, potentiā nuncupauit: & illā quidem quæ ad idem tendit, idemq; agit, eandem uoco: aliā uero illā quæ ad aliud spectat, & aliud operat. Tu uero quid in his agis? Quod & tu. Age rursus ad hæc conuertere, o uir optime. Vtrum scientiam potentiā quandam esse dicis? an in genus aliud refers? Potentiā, & omnium profecto ualidissimam. Opinione uero, potentiā ne, an aliud quiddā esse dicimus? Potentiā certe. Nam quo opinari possumus, non aliud est quam opinio. At paulo ante confitebaris, non idem esse scientiā & opinionē. Quo pacto quis mentem habens idem asseret quod falli potest, & quod non potest? Optime quidē. Constat itaq; aliud esse apud nos ab opinione scientiā. Aliud plane. Vtraq; igitur circa aliud, aliud operari suapte natura potest. Necessesse est. Scientia quidem, circa id quod est, ipsum ens ut se habet cognoscere. Sane. Opinio autē opinari. Et hoc. An idē quod & scientia noscitur: eritq; idē quod opinione percipitur, & quod scientia? an potius impossibile? Impossibile certe ex his quæ concessimus. Siquidē circa aliud alia potentia ipsa ex natura uersatur: potentiæ uero utraq; sunt, scientia scilicet & opinio: alia item utraq; ut est dictum. Ex his autē fieri non potest, ut idem sit quod scientia comprehenditur, & quod opinione concipitur. Nonne igitur si ipsum ens cognitione percipit, id quod concipitur opinione, aliud quiddā præter ipsum ens est dicendum? Aliud. Nunquid nō ens opinatur? an impossibile est opinari nō ens? Sic autē cogita. Nonne quisquis opinatur, ad aliquid opinionem dirigit? an possibile est opinari quidem, opinari autē nihil? Impossibile. At unum aliquid opinatur, quisquis opinatur? Procul dubio. Quod uero non est, nō unū aliquid, sed nihil potius est dicendū.

Prorsus. Non enti quidē ex necessitate ignorantiam tribuimus, enti uero cognitionem. Recte admodū. Ergo neq; ens, neq; non ens opinatur. Sic est. Quare nec ignorantia neq; cognitio erit opinio. Non, ut uidetur. Num extra hæc est supergrediens uel cognitionē perspicuitate, uel obscuritate ignorantia? Neutrū istorū. An forte tibi uideat opinio cognitione obscurior, ignorantia clarior. Maxime. Inter utraq; igitur iacet. Certe. Media ergo istorū erit opinio. Media. An non supra diximus, siquid appareret tale ut simul esset & non esset, illud inter uere ens, & omnino non ens esse ponendū? neq; scientiam ad illud, neq; ignorantiam pertinere, sed quod mediū inter ignorantiam rursus appareat & scientiam? Scite. Nunc autem apparuit mediū istorū esse, quod opinionem uocamus. Plane. Illud itaq; nobis, ut arbitror, restat inueniendum, quod utriusq; sit particeps, ipsius esse scilicet & nō esse, neutrumq; illorū sincere dici debeat, ut si nobis pateat, opinabile quiddā merito nūcupemus, extremis quidem extrema, medijs autem media tribuentes. An non ita? Ita prorsus. His ita suppositis percontabor eum, qui ipsum pulchrū, & pulchritudinis ideam unam esse negat,
semper

Circa aliud
sciētia, circa
aliud opi-
nio

semper eodem modo secundum eadem se habentem: multa uero pulchra esse dicit, & pulchris rebus spectandis deditus, nullo modo admittit unum esse pulchrum, unum iustum, similiterque de cæteris, percontabor inquam hunc in modum. Est ne aliquid ex hisce multis pulchris uir optime, quod non turpe etiam uideatur? Itemque ex iustis quod non iniustum: & sanctis, quod non prophanum? Non, sed necesse est pulchra ipsa turpia etiam & quocumque alia interrogas, apparere. Quid multa dupla? num minus dimidia quam dupla uidentur? Nihilominus. Et magna insuper & parua, leuia ite & graua, numquid magis talia quam contraria uocabuntur? Non, sed singula semper utraque participabunt. Vtrum est magis quam non est unumquodque multorum, id ipsum quod quis illud esse dicit? Simile hoc est ijs quæ in conuiujs ad utramque partem plerumque dicuntur, & ænigmati puerorum circa eunuchum de uespertilionis percussione, quomodo & in quo illum auem arguunt percussisse. Hæc enim ambigua sunt, neque esse, neque non esse ipsorum aliquid, neque utraque, neque neutra firmiter responderi potest. Habes ne qua ratione his utaris? Vel convenientiorem positionem istorum inducere potes, quam mediam inter essentiam et non esse? Neque enim obscurior quam non ens apparebit ad hoc ut minus sit, neque clarior quam ens, ad hoc ut sit magis. Vera loqueris. Inuenimus igitur, ut uidetur, quod multa illa quæ multis pulchra, aut alia quoquo modo existimantur, media inter omnino ens & omnino non ens uoluuntur. Inuenimus plane. Confessi autem antea fuimus, quod si quid tale apparuerit, non cognitione, sed opinione percipi dicendum: & cum medium peruagetur, media comprehendere potentia. Concessum fuit. Eos igitur qui pulchra hæc multa conspiciunt, ipsum uero pulchrum non uident, neque eum sequi possunt qui ad id perducatur, & multa contuentur iusta, ipsum autem iustum minime, & alia similiter, eos opinari cuncta dicemus, cognoscere autem nihil eorum quæ opinantur. Necesse est.

Quid eos, qui ipsa quæque contemplantur, semper eodem modo secundum eadem se habentia, nonne cognoscere potius quam opinari? Necesse est & hoc. Nonne amare hos & admirari ista dicemus, in quibus ueritate cognitio: illos autem, in quibus opinio? An non recordamur quod uoces & colores quosdam, & talia quædam, diximus hosce diligere & intueri, ipsum uero pulchrum quod aliquid sit non admittere? Recordamur. Quare non aberrabimus, si istos φιλοσόφους, id est, opinionis amicos, potius quam philosophos appellauerimus: quanquam acriter succensent nobis, si ita dicamus. Non si mihi pareant. Nam ueritati irasci nefas est. Itaque eos qui ipsum unumquodque per se ens admirantur & diligunt, philosophos, non φιλοσόφους uocabimus. Ita decet, inquit.

ARGUMENTVM MARSILII FICINI IN
dialogum sextum de iusto.

M leges omnes uel optimæ absque probatissimis magistratibus mortuæ sint, magistratus autem optimi uel absque legibus scriptis ipsi sint uiuæ leges, merito Plato noster, quemadmodum alias exposuimus, in excellenti republica non in condendis legibus, sed in formandis magistratibus omni diligentia elaborat: atque id quidem non solum à tenera ætate, uerum etiam ab ipso sætu studio se contendit, quo ex electis seminibus, continuatque cultura ad optimam frugem perueniat. Quoniam uero hos appellat custodes, custodum autem maxime proprium est prospicere atque circumspicere, idcirco ingenium præcipue philosophicum, omnium sine controuersia perspicacissimum eligit ad humanum gregem custodiendum. Quippe cum soli huius oculo pateat boni ipsius iustitiæque exemplar, ad cuius imaginem bene, iuste, beate pingenda sit ciuitas. Præterea pertinet ad custodem esse ueridicum, liberalem, temperatum, fortem, iustum, magnanimum, mansuetum. Eadem quoque probabit propria esse philosophi, ut denique concludatur custodiendi officium præ cæteris philosopho committendum. Quamobrem eiusmodi esse naturam philosophi, primo probabit: deinde quia generosa natura absque recta cultura, & semper inutilis fit, & sæpissime noxia, tradet excolendi huius ingenij disciplinam. Interea uero de spurio & adulterino tractat philosopho, legitimum philosophum simulante. Itæ de abusu quodam philosophandi. Rursus de philosophandi forma ad illum præ cæteris pertinente, qui rempublicam sit quandoque rector. Docet autem philosophi maxime proprium esse, perpetuum ueritatis ipsius circa res æternas anorem. Ideoque & amorem temporalium & mendacium à philosopho maxime omnium alienum. Ostendit præterea philosophi mentem in ipsa ueritatis indagatione se iungi à corpore, atque ex quadam sui cognatione diuine menti coniungi, ac per insitas sibi ab initio formulas idearum, ideas ipsas attingere, ab eisque ipso contactu lumem excutere, quo mox facta fecundior concipiat, imò facta ualidior pariat ueritatem, id est, per ipsas suas conceptiones ideis undique congruat.

Tu uero